

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto sisäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi poliisilain 2 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi poliisilain 2 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausuntoja pyydetään 11.6.2026 mennessä. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää lakiehdotusta yleisesti kannatettavana ja viranomaisten toimivaltaa selkeyttävänä. Miehittämättömien ilma-alusten lisäksi myös maalla, veden pinnalla ja veden alla liikkuvat kulkuneuvot ja laitteet ovat lisääntyneet ja tulevat lisääntymään entisestään, jolloin on tärkeää, että poliisi voi puuttua tällaisten kulkuun tai toimintaan asianomaisella tavalla. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä toimivaltuuksien laajentamista myös siitä näkökulmasta, että tulevaisuudessa on mahdollista, että sama miehittämätön kulkuneuvo tai laite voi liikkua sekä ilmassa, maalla että vedessä, jolloin siihen reagoinnin tulee olla toimintaympäristöstä riippumatonta.

Sisäministeriö on esittänyt seuraavat kysymykset lausunnonantajille:

1. Onko poliisilain säännösehdoituksissa huomioitu kaikki mahdolliset miehittämättömien kulkuneuvojen ja laitteiden torjuntakeinot, jotka ovat nykytekniikalla mahdollisia? Jos ei ole, mistä torjuntakeinoista olisi säädettävä ja miten?

Automaattisten liikennevälineiden kehitykseen odotetaan liittyvän runsaasti muun muassa liikenneturvallisuutta, liikenteen sujuvuutta ja tehokkuutta sekä kestävyyttä edistäviä hyötyjä. Kehitykseen liittyy kuitenkin myös erityisesti kyberturvallisuuteen liittyviä uhkia, ja myös sellaisia uhkia, jotka ovat nousseet esille viimeaikaisen turvallisuusympäristön muutoksen myötä.

Automaattisten ajoneuvojen osalta EU:ssa julkaistiin alkuvuodesta 2026 kyberturvallisuusriskien arviointiraportti (<https://www.ccam.eu/wp-content/uploads/2026/03/NIS-Cooperation-Group-Risk-assessment-on-Connected-and-Automated-Vehicles.pdf>). Siinä todetaan, että automaattisiin ajoneuvoihin arvioidaan liittyvän myös sen tapaisia riskejä, joita ei voida tavalliseen tapaan riittävästi hallita EU:n tyyppihyväksyntäsääntelyn avulla. Tällaiset riskit liittyvät muun muassa ajoneuvojen pahantahtoiseen manipulointiin tai haltuun ottoihin, ja näiden takana saattaa olla valtiollisia tai julkisten toimijoiden tukemia tahoja. Tällöin perimmäisenä tavoitteena voi olla yritys horjuttaa yhteiskunnan yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Yritysten tyyppihyväksyntäsääntelyn johdosta tekemät toimenpiteet eivät välttämättä ole näissä tilanteissa riittävän tehokkaita.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on käynnissä lainsäädäntöhanke, jonka tavoitteena on antaa yleinen automaattisten ajoneuvojen käyttöä tiellä koskeva lainsäädäntö

(<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM032:00/2021>). Edellä sanotun CAV-riskinarvion johdosta hankeen yhteydessä on myös tarkoitettu kartoittaa keinoja, joita Suomen toimivaltaisilla viranomaisilla voisi olla käytettävissään edellä kerrotun kaltaisia, uudentyyppisiä uhkia vastaan.

Edellä sanotun johdosta liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa yleisellä tasolla esillä olevaa poliisilakiin ehdotettua muutosta, joka saattaa antaa poliisille mahdollisuuksia puuttua erityisesti yksittäisen automaattisen ajoneuvon kulkuun tilanteessa, jossa se aiheuttaa vaaraa. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa kuitenkin, että CAV-riskinarviossa mainittujen uudenlaisten riskien torjuminen edellyttäne jatkossa yhä tiivistyvää viranomaisten välistä yhteistyötä. Sama koskee muitakin miehittämättömiä kulkuneuvoja ja laitteita. Esitykseen sisältyy muutoksia lakiin, jonka perusteella Puolustusvoimat antaa poliisille virka-apua. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että eri säädöshankkeissa olisi syytä pohtia, että myös poliisilla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on jatkossa riittävät mahdollisuudet pyytää toisiltaan tarvittaessa virka-apua. Vastaavasti esitykseen sisältyy velvollisuus antaa tietoja Liikenne- ja viestintävirastolle. Myös tiedonsaantioikeuksien koskevien valtuuksien ja tietojen antamista koskevien velvoitteiden kattavuutta olisi syytä tarkastella siten, että ne kattavat erilaisten ughiin varautumisen ja niiden torjunnan mahdollisuudet viranomaisten välisessä yhteistyössä.

2. Onko poliisilain 2 luvun 11 a §:ssä otettu tarpeeksi hyvin huomioon tulevaisuuden teknologinen kehitys, kun pykäläehdotuksessa käytetään termejä miehittämätön kulkuneuvo tai laite?

Automaattisista liikennevälineistä käytetään kaikista omia nimityksiään. Poliisilain kannalta lienee tarkoituksenmukaista löytää nimike, joka on mahdollisimman kattava. Vaikka jatkossa siis puhutaan muun muassa automaattisista ajoneuvoista, miehittämättömistä ilma-aluksista ja miehittämättömistä aluksista, käsite ”miehittämätön kulkuneuvo tai laite” lienee kattava, eikä sen itsessään ole katsottava aiheuttavan sekaannusta.

Liikenne- ja viestintäministeriö kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että käsitteistön johdonmukaisuus eri lakien välillä olisi suotavaa. Esimerkiksi valmistelussa olevassa rajavartiolaitain esityksessä vastaavanlainen, Rajavartiolaitoksen miehittämättömän kulkuneuvon kulkuun puuttumista koskeva pykäläehdotus koskee vain miehittämättöntä kulkuneuvoa. Liikenne- ja viestintäministeriö pitäisi hyödyllisenä, että esityksen jatkovalmistelussa pohditaan, onko eroaminen eri viranomaislakien miehittämättömien kulkuneuvojen määritelmässä tarkoituksenmukaista, missä määrin ehdotettu poliisilain määritelmä eroaisi rajavartiolaitain määritelmästä ja miten tämä vaikuttaa viranomaisten toimivallan soveltamisaloihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan pykälän muotoilu ottaa riittävällä tavalla huomioon tulevaisuuden teknologisen kehityksen. Kulkuun puuttumisen ohella myös toimintaan puuttumista koskeva täsmennys on tältä kannalta perusteltu.

Ehdotettavan poliisilain 11 a §:n 1 momentin 1-4 kohdassa luetellut tilanteet, joissa poliisilla olisi oikeus puuttua miehittämättömän kulkuneuvon tai laitteen toimintaan: Luettelossa on varsin yksityiskohtaisiakin tilanteita mainittuna (etenkin kohdat 3 ja 4), mutta 1 kohdassa viitataan poliisiin tehtäviin, joilla ilmeisesti tarkoitetaan poliisilain 1 §:ssä mainittuja poliisin tehtäviä, joihin kuuluvat oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että poliisin puuttumisoikeus on olemassa edellä mainittujen oikeushyvien turvaamiseksi. Voimassa

olevassa poliisilain 11 a §:ssä nämä puuttumisperusteet on mainittu. Liikenne- ja viestintäministeriö esittää harkittavaksi, että ne näkyisivät selkeyden vuoksi myös ehdotetussa muutetussa säännöksessä.

Esityksessä yhtenä teknisen laitteen käytön edellytyksenä on, että sitä saa käyttää vain koulutuksen saanut poliisimies. Liikenne- ja viestintäministeriö esittää harkittavaksi, voisiko laitetta poliisin käskystä käyttää muu laitteen käytön hallitseva henkilö. Teknisiä laitteita, joiden avulla miehittämättömien kulkuneuvojen ja laitteiden mahdollisesti aiheuttamaa uhkaa tai vaaraa voidaan hallita, voi tulevaisuudessa olla monenlaisia. Kaikkien niiden käyttöön tarvittava riittävä ja kattava henkilöstön kouluttaminen saattaa olla haasteellista.

3. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Ehdotuksen mukaan ampuma-asetta voitaisiin myös käyttää miehittämättömän kulkuneuvon tai laitteen kulkuun tai toimintaan puuttumiseksi. Perusteluissa on viitattu EU:n dronistrategiaan asian osalta. Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa kiinnittää huomiota siihen, että käsite "miehittämätön" ei kaikissa tapauksissa tarkoita sitä, etteikö kulkuneuvossa olisi sisällä ihmisiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää miehittämättömien ilma-alusten osalta huomiota siihen, että esityksessä ei huomioida Suomea sitovan kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen 3 bis artiklaa, jonka mukaan: "Sopimusvaltiot tunnustavat, että jokaisen valtion on pidättäydyttävä aseiden käytöstä lennolla olevia siviili-ilma-aluksia vastaan, ja ettei ilma-aluksessa olevien henkilöiden henkeä eikä ilma-aluksen turvallisuutta saa vaarantaa siinä tapauksessa, että ilma-aluksen kulkuun puututaan. Tätä määräystä ei saa tulkita siten, että se millään tavoin muuttaisi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa määriteltyjä valtioiden oikeuksia ja velvollisuuksia." Jatkovalmistelussa ampuma-aseen käyttöä suhteessa yleissopimukseen tulee vielä arvioida.

Vastaavasti automaattisessa ajoneuvossa voi kyydissä olla matkustajia tai jopa kuljettajan penkillä istuva henkilö, jolla ei ole ajoneuvo hallinnassaan. Jatkossa myös vesillä voi kulkea miehittämättömiä aluksia, joissa on ihmisiä matkustajina.

Sellaisen miehittämättömän kulkuneuvon vaarantaminen, joka pitää sisällään ihmisiä, voidaan tehdä vain todella tarkan harkinnan jälkeen, ottaen huomioon perustuslaissa suojatut oikeudet elämään ja terveyteen. Lisäksi jo nyt miehittämättömät kulkuneuvot tai laitteet saattavat kuljettaja tai sisältää arvokasta laitteistoa, jolloin niiden kulkuun puuttumisen vaikutukset pitää tarkastella perusteellisesti myös omaisuudensuojan kannalta.

Hallituksen esityksestä puuttuu vielä luvussa 4 käsiteltävät perus- ja ihmisoikeusvaikutukset. Liikenne- ja viestintäministeriö pitäisi tärkeänä, että ampuma-aseen käytön kynnyksen suhdetta perusoikeuksiin avattaisiin esityksessä tarkemmin. Näin varmistettaisiin, ettei miehittämättömään kulkuneuvon kohdistuvan ampuma-aseen käytön kynnyksestä aseteta liian matalalle, ja mahdollisesti kyydissä olevien ihmisten henkeä ja terveyttä suojattaisiin. Liikenne- ja viestintäministeriö näkee, että asiaa voisi selkeyttää, jos tehtäisiin selkeä rajanveto sen välillä, minkälaiset toimivaltuudet koskevat miehittämättömää kulkuneuvoa tai laitetta, jossa ei ole henkilöitä, verrattuna sellaisiin miehittämättömiin kulkuneuvoihin, joissa on matkustajia. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala on mielellään apuna hankkeen jatkovalmistelussa.

Anna-Mari Ahonen
Kansliapäällikkö

Aino Toikka
suunnittelija

VN/6976/2025-LVM-14

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: